

LUND UNIVERSITY

Vore det inte rimligt att de mindre högskolorna tar en större del av utbildningen på grundläggande nivå?

Åkesson, Torsten

Published in:
Sydsvenska Dagbladet, Debatt

2016

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Åkesson, T. (2016). Vore det inte rimligt att de mindre högskolorna tar en större del av utbildningen på grundläggande nivå? *Sydsvenska Dagbladet, Debatt*. <https://www.hd.se/2016-02-08/vore-det-inte-rimligt-att-de-mindre-hogskolorna-tar-en-storre-del-av-utbildningen-pa-grundlaggande-niva>

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Doktorspromovering i Lund. Universitetet i Cambridge, som brukar placera sig bland de främsta i Europa, har drygt en fjärdedel så många studenter och dubbelt så många doktorander som Lund, skriver Torsten Åkesson.

ARKIVFOTO: LARS BRUNDIN 2010

”Vore det inte rimligt att de mindre högskolorna tar en större del av utbildningen på grundläggande nivå?”

■ Världens främsta universitet har radikalt färre studenter som läser på grundnivå och en mångdubbel större forskarutbildning än de främsta svenska universiteten. Det skriver Torsten Åkesson, professor i partikelfysik vid Lunds universitet.

Den högre utbildningen och forskningen vid Sveriges universitet och högskolor är viktig för landets framtid. Det behövs både högre utbildning till en stor del av befolkningen, och utbildning och forskning vid kunskapens frontlinje.

Det finns rankingar som jämför olika universitet i världen och som ger ett mått på hur svenska lärosäten ligger till internationellt. Man kan vara kritisk mot universitetsrankingarna av många olika skäl – särskilt på detaljnivå – men det råder ingen tvekan om att det är en stor skillnad mellan de tio högst rankade och dem som hamnar kring plats hundra.

Den internationella rankingen av svenska universitet uppmärksammas regelbundet. Även om ingen säger det uttryckligen, finns det en viss besvikelse över att Sverige inte har några lärosäten i närheten av tättältet.

När åtgärder för att påverka Sveriges placering kommer på tal, väcks lätt falska förhoppningar. Vissa hävdar att den går att påverka genom

ändrad organisation. Alltså via sådant som styrning, kvalitetskontroll och miljö. Men det är inte en verklighetsnära analys.

Frågan är vad som skiljer mellan världens främsta universitet och de svenska. En avgörande skillnad är att de främsta i världen har radikalt färre grundutbildningsstudenter och en mångdubbel större forskarutbildning, än vad de främsta svenska universiteten har. Ett exempel:

Lunds universitet, som brukar hamna bland de högst rankade svenska universiteten, har en budget på 8 miljarder kronor, 42 000 studenter och 3 200 doktorander.

Universitetet i Cambridge, som brukar placera sig bland de främsta i Europa, har en budget på cirka 13 miljarder kronor, men bara drygt en fjärdedel så många studenter och dubbelt så många doktorander som Lund. Tittar man på de främsta amerikanska universiteten är skillnaden ännu mer slående.

Sverige har 36 statliga universitet och högskolor plus ett antal som inte har staten som huvudman. Det är treksamt om utbildningsuppgifterna mellan dem är optimalt fördelade.

Vore det inte rimligare att de mindre högskolorna tar en större del av utbildningen på grundläggande nivå, medan en handfull av de stora forskningsintensiva universiteten får en större del av den avancerade utbild-

ningen och forskningen? Att stärka forsknings- och forskarutbildningsdelen vid dessa universitet kan dessutom vara bättre för Sverige än att skapa nya fristående forskningsinstitut. Och vidareutvecklas de mindre högskolornas uppdrag när det gäller grundutbildningar kan Sverige också bli ännu bättre på att ge högre utbildning till en stor del av befolkningen.

Sveriges nuvarande system är sannolikt inte optimalt. Den högre utbildningen och forskningen ger inte så mycket till landet som den kunde göra. Det är därför rimligt att regeringens tillsätter en utredning som kan utarbeta ett förslag till hur Sverige optimalt kan utnyttja både forskningsintensiva lärosäten och landets många mindre högskolor, på bästa möjliga sätt.

Torsten Åkesson

■ Torsten Åkesson är professor i partikelfysik och avdelningsföreståndare vid fysiska institutionen på Lunds universitet.

SKRIBENTEN